

Záznam z jednání Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách (dále jako „Výbor“) konaného dne 22. června 2021

Místo schůze: Strakova akademie (hybridní jednání)

Přítomné členky a členové (zástupkyně a zástupci členek a členů s hlasovacím právem):

	Příjmení a jméno	Organizace
1.	Berkovec Jiří	MZd
2.	Bělohávková Kateřina	MV
3.	Čechová Jitka	Persefona
4.	Chaloupková Jaroslava	Acorus
5.	Ježková Veronika	nezávislá odbornice
6.	Jonitová Bronislava	MO
7.	Jůzová Kotalová Kristýna <u>zastupuje:</u> Matouš Korbel	MPSV
8.	Krpálková Jindřiška	Pro Dialog
9.	Laurenčíková Klára <u>zastupuje:</u> Petra Havlíková	Univerzita Karlova
10.	Levová Jana	Spondea
11.	Marvánová Vargová Branislava (předsedkyně)	nezávislá odbornice
12.	Poláková Jitka (místopředsedkyně)	proFem, Česká ženská lobby
13.	Potměšil Jan (místopředseda)	nezávislý odborník
14.	Prokopová Zdena	ROSA – centrum pro ženy
15.	Spoustová Ivana	advokátka
16.	Šimáček Martin	Centrum sociálních služeb Praha
17.	Viktorinová Lucie	MŠMT
18.	Vitoušová Petra	Bílý kruh bezpečí
19.	Vojtíšková Martina	Asociace pracovníků intervenčních center ČR
20.	Vrbický Jan	MPSV
21.	Wünschová Petra	Centrum LOCIKA

Omluveny/i:

	Příjmení a jméno	Organizace:
1.	Bálková Pavla	MSp
2.	Hurychová Eva	nezávislá odbornice
3.	Trávníček Zdeněk	nezávislý odborník

Hostky/é:

	Příjmení a jméno	Organizace:
1.	Bushuyeva Veronika	Nadace Sirius
2.	Čírtková Ludmila	ČVÚT
3.	Havelková Barbara	Oxfordská univerzita, Univerzita Karlova
4.	Kornetová Andrea	Městské ředitelství policie Brno
5.	Máchová Šárka	MSp
6.	Nyklová Blanka	Sociologický ústav AV ČR
7.	Pokorná Dana	proFem

Tajemník Výboru: *Pavlíček Michal*

Sekretariát Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Sekretariát“): *Šafařík Radan, Radová Pavla*

Z celkového počtu **24** členů a členek bylo v době zahájení jednání Výboru přítomno **18** osob s hlasovacím právem. Výbor byl usnášení schopný.

Návrh programu jednání:

1. Úvod a schválení programu;	B. Marvánová Vargová
2. Návrh změny nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě;	M. Vojtišková
3. Diskuze o genderově podmíněném násilí;	B. Havelková, B. Jakobsen, R. Šafařík, členky a členové Výboru
4. Standardy kvality specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí;	B. Marvánová Vargová
5. Různé	Členky a členové Výboru.

Ad bod 1 – Úvod a schválení programu;

B. Marvánová Vargová zahájila jednání Výboru. Na úvod jednání představila nového člena Výboru M. Šimáčka, zástupce Centra sociálních služeb Praha a omluvila z účasti na dnešní diskusi B. Jakobsen z norské organizace Alternativ til Vold. Následně představila návrh programu.

O návrhu programu následně proběhlo hlasování: 18 pro, 0 proti, 0 se zdržel/a. Návrh byl schválen.

Ad bod 2 – Návrh změny nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě;

V průběhu projednávání tohoto bodu se k jednání připojila členka J. Krpálková. Počet přítomných osob s hlasovacím právem stoupl na 19.

M. Vojtíšková představila návrh Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, Asociace manželských a rodinných poradců ČR a Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR na změnu nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě adresovaný MPSV a stanovisko APIC k tomuto návrhu (blíže viz přílohy č. 1 a 2 zápisu). Doporučení Výboru by mělo směřovat k tomu, aby společně s manželskými a rodinnými poradci byli do přílohy č. 2 nařízení vlády o platech přesunuti i všichni další odborní pracovníci uvedení v §115 e) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a pracovníci obdobných odborných profesí v sociálně-právní ochraně dětí tak, aby nedocházelo k jejich finančnímu znevýhodňování.

Š. Máchová upozornila na to, že uvedené doporučení by se dotýkalo např. i pracovníků a pracovníků vězeňské služby a avizovala, že by zde mohl být problém s dopady na financování vězeňské služby.

M. Šimáček vyjádřil souhlas s podstatou návrhu a navrhl navýšení ve všech písmenech §115 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

M. Vojtíšková doplnila, že platové podmínky sociálních pracovníků byly navyšovány již koncem roku 2020, v tomto případě by došlo k nerovnoměrnému finančnímu zvýhodnění.

B. Marvánová Vargová následně ukončila diskusi a M. Vojtíšková představila návrh usnesení Výboru č. 4/2021:

Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách

d o p o r u č u j e Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR doplnit návrh změny nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě tak, aby společně s manželskými a rodinnými poradci byli do přílohy č. 2 nařízení vlády o platech přesunuti i všichni další odborní pracovníci uvedení v §115 e) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a pracovníci obdobných odborných profesí v sociálně-právní ochraně dětí.

O návrhu usnesení následně proběhlo hlasování: 17 pro, 0 proti, 2 se zdržel/a. Návrh usnesení byl schválen.

Ad bod 3 – Diskuze o genderově podmíněném násilí;

B. Marvánová Vargová zahájila avizovanou diskusi o problematice domácího násilí a genderově podmíněnosti násilí. Uvedla, že tento bod byl do programu zařazen mj. v návaznosti na diskusi na minulém jednání, která se otevřela v rámci připomínkování Standardů kvality specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího a genderově

podmíněného násilí (dále jako „Standardy“). Řada připomínek byla koncepčnějšího charakteru, zejména v souvislosti s cílovou skupinou Standardů a otázkou genderové podmíněnosti násilí. Proto je jejich diskuzi je potřeba věnovat dostatečný prostor.

R. Šafařík následně přiblížil přítomným problematiku genderově podmíněného násilí z pohledu dokumentů vlády ČR a mezinárodních závazků. Cílem jeho příspěvku je přispět k vyjasnění pojmů domácí a genderově podmíněné násilí a jejich vztahu v pojetí, v kterém ho chápou vládní a lidskoprávní dokumenty a současně vysvětlit, co znamená využití genderové perspektivy v řešení domácího násilí (blíže viz příloha č. 3 zápisu).

V průběhu projednávání tohoto bodu dorazil člen J. Vrbický. Počet přítomných osob s hlasovacím právem stoupl na 20.

B. Havelková představila mezinárodní standardy v oblasti genderově podmíněného násilí, gender jako analytický pojem a příklady důležitosti využívání genderové perspektivy v souvislosti s násilím (blíže viz příloha č. 4 zápisu). Uvedla, že nedůvěra k obětem a obhajování mužů podezřelých z domácího či sexuálního násilí ze strany veřejnosti není náhoda. Tyto jevy jsou součástí nastavení a genderových nerovností ve společnosti, které je zásadní vnímat. Nedůvěra vůči svědectví obětí a patologizace jednotlivých případů směřují k normalizaci těchto forem násilí. Zásadní roli v násilí hraje moc. To, že je drtivou většinu obětí násilí tvoří ženy a většinu pachatelů muži, není náhoda. Pokud je páčáno násilí na mužích, je z velké části páčáno jinými muži. Pokud bychom nevnímali tento genderový rozměr násilí, přehlíželi bychom zásadní strukturální problém. Za analytickým pojmem gender stojí zejména moc, její vytváření a udržování. Násilí směřuje spíše než od silných ke slabým od mocných k bezmocným a tím se moc konstituuje (potřebuje, aby slabí zůstali slabými). Struktura společnosti založená na genderové nerovnosti symbolické i fyzické násilí mužů na ženách potřebuje ke svému udržení. Potřebuje, aby se muži projevovali jako „správní chlapáci“. Obdobně fungují další osy znevýhodnění jako je např. sociální slabost, z které pramení násilí na dětech nebo seniorech. Jedná se o velice komplexní problém, ale jeho projevy jednoznačně nejsou náhodné. Mezinárodní dokumenty v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí proto vnímají tyto formy násilí jako strukturální problém, tedy že násilí na ženách je páčáno zejména z důvodu, že jsou ženy. Obdobně pak nahlíží i na násilí na LGBTQ osobách, které je páčáno zejména z důvodu, že tyto osoby mají jinou než většinovou sexualitu. Na společenské úrovni je však toto pojetí často odmítáno i ze strany samotných žen. Individualizace případů násilí nám umožňuje si myslet, že násilí je možné se vyhnout („nestane se mi to“). Pokud připustíme, že se jedná o strukturální problém, pak ani to, že se budu chovat správně, neznamená, že se násilí vyhnu. Mnoho silných českých žen odmítá představu, že by se jim mohlo stát špatného na základě něčeho, co nemohou ovlivnit. Je potřeba mít neustále na paměti skutečnost, že muži se nedopouštějí násilí proto, že by byli devianti, ale proto, že mohou.

V průběhu projednávání tohoto bodu dorazila členka V. Ježková. Počet přítomných osob s hlasovacím právem stoupl na 21.

J. Chaloupková poděkovala oběma přednášejícím za koncentrované shrnutí, které bylo potřebné.

K. Bělohávková uvedla, že domácí násilí je v rámci Výboru dlouhodobě vnímáno jinak než jen jako genderově podmíněné násilí. Představené pojetí domácího a genderově podmíněného násilí by znamenalo rozšiřování působnosti Výboru. Problematikou sexuálních menšin se zabývá specifická pracovní skupina Rady vlády pro lidská práva. To, že je Výbor pracovních orgánem Rady vlády pro rovnost žen a mužů neznamená, že bychom domácí násilí museli pojímat jako genderově podmíněné násilí. Důležité je uchovat širší definici domácího násilí tak, aby se do ní vešlo i situační párové násilí, transgenerační násilí, ad.

B. Havelková uvedla, že nerozumí tomu, k jakému zúžení definice by mělo dojít, pokud by se přiznalo, že drtivá většina domácího násilí je genderově podmíněna. Nikdo v této souvislosti nenavrhuje změnu trestního zákoníku, ani zúžení práce s cílovou skupinou. Dodala, že u domácího násilí a genderově podmíněného násilí je významný překryv.

K. Bělohávková doplnila, že Výbor řeší domácí násilí, a to včetně případů, kdy se násilí dopouští matka na dětech. Současně uvedla, že vnímá mezinárodní tlaky na změny zákonů v této oblasti. Definici domácího násilí by nerada zužovala.

D. Pokorná poděkovala ze dnešní diskusi. Je ráda, že byla zdůrazněna důležitost zohledňování genderové perspektivy. V rámci připomínkování Standardů se však ukázalo, že pojmání domácího a genderově podmíněného násilí není ve Výboru jednotné. V rámci jednání Výboru před několika lety měla příspěvek k problematice genderově podmíněného násilí a jejího pojmání mj. v souvislosti s mezinárodními závazky ČR. Na její příspěvek dostala smíšené reakce s tím, že všem je tato problematika naprosto jasná. Z praxe proFem jednoznačně vyplývá, že domácí násilí je genderově podmíněné. Toto pojetí ale neznamená, že by z něj byli vyloučeni muži jako oběti. ProFem s mužskými oběťmi domácího násilí pracuje. I zde lze uplatnit genderová perspektiva. Pro muže je např. těžší svěřit se s tím, že se stali obětí, právě kvůli tomu, že jsou muži a s tím spojenými společenskými očekáváními.

I. Spoustová poděkovala za příspěvky a současně uvedla, že hlavní problém nespátřuje v absenci definice domácího násilí v zákoně. Dále upozornila na nebezpečnost představy ideální oběti zejména u soudců a soudkyň. Současně navrhla zařadit na jedno z příštích jednání problematiku sexuálního zneužívání v rodinách, zejména dětí.

M. Šimáček poděkoval za prezentace. Vnímání strukturální povahy násilí ve společnosti považuje za důležité, stejně jako dalších forem podmínění násilí. Pokud je znevýhodnění žen a násilí na nich strukturálního charakteru, je velice obtížné z této struktury vystoupit, např. oznámit násilný čin při obecně vysoké nedůvěře a zesměšňování výpovědí ženských obětí násilí. Jako obrovský úkol Výboru vnímá pojmenování násilí na ženách jako strukturálního problému, jedině pak můžeme efektivně pomáhat individuálním obětem.

R. Šafařík doplnil, že ČR má povinnost řešit domácí násilí jako genderově podmíněné. To však současně nevylučuje řešit další formy násilí. Začlenění Výboru pod Radou vlády pro rovnost žen a mužů není nahodilé a vyjadřuje skutečnost, že vláda ČR chápe domácí násilí jako otízku související s rovností žen a mužů. Domácí násilí z pozice ÚV ČR nelze vnímat jako genderově neutrální problém. Zároveň uvedl, že uplatňování genderového hlediska neznamená přehlížení skutečnosti, že oběťmi domácího násilí jsou i muži. Uplatňování genderového hlediska znamená uznání skutečnosti, že nerovnosti žen a mužů mají vliv na výskyt domácího násilí a možnosti obětí je řešit a uznání skutečnosti, že ženy a muži mají specifické potřeby.

P. Vitoušová uvedla, že je ráda za vystoupení a vyjasnění pozic. Podle jejích slov dnes Výbor na jednání řeší zúžený pohled na domácí násilí a vznik Standardů. Nikdo nemá pochyb o genderově podmíněnosti domácího násilí. Kdyby byly Standardy určeny pro oběti domácího násilí a v textu byla genderová podmíněnost násilí blíže specifikována a popsána, tak nemá s jejich přijetím problém. O převaze genderově podmíněného násilí v rámci domácího násilí bychom mohli diskutovat dlouho bez jasného výsledku. Přípomínky BKB směřovali k zohlednění toho, že domácí násilí není vždy genderově motivováno. BKB jde především o čistotu pojmů. Všichni se zde shodneme, že genderové nerovnosti plodí genderově podmíněné násilí, a tak by s tím mělo být dále pracováno.

L. Čírtková uvedla, že u týrání osoby ve společném obydlí, které je trestně postihnutelné, je genderová podmíněnost jednoznačná. Současně uvedla, že genderová perspektiva je důležitá, neboť umožňuje soudcům a soudkyním vysvětlit proč integrovaný, ve společnosti vážený člověk se za zavřenými dveřmi se chová jinak. Genderová podmíněnost pomáhá

v tomto ohledu zejména u nejtěžších případů. Pojem domácího násilí se však postupně změnil, dříve postihoval pouze nejzávažnější případy násilí, dnes však zahrnuje i lehčí formy násilí plynoucí z konfliktních situací, které se často nedostanou do fáze kriminalizace. Toto násilí má podle ní jiný původ než gender a v současnosti v rámci domácího násilí nad genderově podmíněným násilím převažuje, a tvoří až 80 % případů. Nejtěžší případy domácího násilí vedou k decimaci oběti, která pak propadá již v prvních kontaktech, neboť se systém věnuje zejména nejhlásitějším obětem. V rámci stáže ve Španělsku se dobře seznámila s genderovým přístupem k domácímu násilí. Španělsko kriminalizuje násilí na ženě páchané mužem, a to i jednorázové násilí. Za účelem snížení počtu zabitých žen v důsledku domácího násilí prosazuje zrychlený přístup a zachycení startu násilí. Považuje za přínosné oba přístupy k domácímu násilí funkčně spojit.

Z. Prokopová reagovala s tím, že s oběťmi domácího násilí pracuje v Rose od roku 1993, členkou Výboru při Radě vlády pro rovnost žen a mužů od roku 2008 a na jednáních se vždy hovořilo o genderové podmíněnosti domácího násilí, zejména při přípravě akčních plánů pro danou oblast. Z dlouholeté praxe Rosy vyplývá, že domácí násilí je jednoznačně genderově podmíněné. O genderové podmíněnosti domácího násilí mluvila na mezinárodní konferenci k domácímu násilí v ČR také ředitelka Vídeňského intervenčního centra R. Logar, přičemž rakouská intervenční centra sloužila jako vzor pro přenos tohoto modelu do ČR. Současně uvedla, že nesouhlasí s názorem, že 80 % domácího násilí tvoří konfliktní násilí, odborné zdroje naopak uvádějí, že až 95 % domácího násilí tvoří genderově podmíněné násilí.

M. Šimáček k tomu uvedl, že považuje za problematickou potřebu prokazovat genderovou podmíněnost v každém jednotlivém případě domácího násilí. Některé případy sice mohou být konfliktní, ale důležité je, že domácí násilí vychází z genderové nerovnosti a má strukturální povahu. Pokud ji budeme znevěrohodňovat, budeme posilovat pozici silných a oslabovat pozici slabých, což k řešení problému nepřispěje.

M. Vojtíšková uvedla, že u klientek intervenčních center je genderově podmíněné násilí zastoupeno, ale spíše menšinově. Souhlasí se stanovisky P. Vitoušové, L. Čírtkové a K. Bělohávkové a byla by ráda, kdyby se pojmy domácí a genderově podmíněné násilí z uvedených důvodů neslučovaly.

J. Potměšil uvedl, že je rád, že se téma otevřelo. Pohledy na definici domácího násilí se očividně různí a není si jistý, že by bylo účelné domácí násilí v zákoně blíže definovat. Stejně jako u obchodu s lidmi se jedná sociologicko-politický pojem, který se mění. Pod pojmem domácí násilí si však standardně nepředstavuje tzv. italskou domácnost, neboť tyto případy mají zcela odlišné dopady než klasické domácí násilí.

J. Krpálková reagovala s tím, že o genderové podmíněnosti domácího násilí ve Výboru snad nikdo nepochybuje. Problém vidí v tom, zda v předložených standardech jsou nebo nejsou zahrnuty i jiné formy genderově podmíněného násilí.

L. Viktorinová poděkovala za prezentaci a uvedla, že s jejím obsahem souzní. Současně informovala přítomné, že v oblasti vzdělávání se velmi setkává s tím, že genderově podmíněné násilí je marginalizováno, zatímco domácí násilí je již akceptováno jako jev, který je nutné řešit také s dětmi. Je tedy třeba konkrétně analyzovat, popisovat, definovat a řešit konkrétní jevy jako součásti genderově podmíněného násilí.

P. Wünschová uvedla, že Výbor potřebuje sjednotit a vyjasnit terminologii, a to ideálně v souladu s evropským pohledem. Potřebujeme postihnout i prevenci, nejen stíhat pachatele. K tomu je potřeba nulová tolerance k násilí.

R. Šafařík uvedl, že vnímá, že v akademickém prostředí se termín domácí násilí rozšiřuje, je však potřeba pamatovat na to, co řeší Výbor a právní řád. Výbor řeší domácí násilí v původním

smyslu (viz Akční plány prevence domácího a genderově podmíněného násilí¹²), tedy situaci obětí, které se obracejí na sociální služby a jejichž případy řeší Policie ČR či končí v trestním řízení. Oběti konfliktního párového násilí se většinou na sociální služby, policii a trestní řád neobracejí.

B. Marvánová Vargová následně ukončila diskuzi a vyhlásila 10 min přestávku.

4, Standardy kvality specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí;

B. Marvánová Vargová zahájila další bod jednání a informovala přítomné o přípravě a zaslání návrhu vypořádání připomínek ke Standardům Výboru (blíže viz přílohy č. 5 a 6 zápisu). Všechny konkrétní faktické připomínky byly akceptovány a zapracovány či případně vysvětleny. Koncepčními připomínkami týkajícími se především cílové skupiny Standardů se Výbor zabýval v rámci předchozího bodu. Od minulého jednání proběhla také schůzka předsednictva Výboru s MPSV ohledně dalšího využití Standardů. Původním dlouhodobým požadavkem Výboru byly závazné druhové standardy pro danou cílovou skupinu, např. prostřednictvím jejich zakotvení ve vyhlášce č. 505/2006 Sb. MPSV ovšem není zakotvování specifických standardů pro různé cílové skupiny sociálních služeb dlouhodobě nakloněno. Jako možné řešení bylo domluvena cesta doporučení Standardů, dobrovolné přihlášení poskytovatelů sociálních služeb k nim a jejich pilotní ověření v praxi. Po jejich otestování by pak případně došlo k jejich revizi. Cílem Standardů je mj. garantovat kvalitu poskytovaných služeb a rozlišit služby obecné a specializované služby pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí. Aktuálně je v registru sociálních služeb evidováno 259 sociálních služeb s cílovou skupinou oběti domácího násilí, přičemž je zřejmé, že ne všechny tuto služby fungují stejně a poskytují obětem domácího násilí pomoc a podporu ve stejné kvalitě tak, jak bychom si představovali. Proto byla snaha v rámci Standardů navrhnout kritéria, které by měly služby splňovat nad rámec obecných standardů kvality sociálních služeb. Standardy vychází ze specifických potřeb obětí.

M. Vojtíšková se dotázala, zda 259 uvedených registrovaných sociálních služeb zahrnuje i základní sociální poradenství a zda se pojem cílovou skupina nezaměřuje se službami odborně zaměřenými na oběti trestných činů. Ve standardech postrádá zohlednění terénní formy služby, kterou intervenční centra nabízejí standardně. Standardy podrobně popisují pobytové služby, zejm. azylové domy, ale chybí zde krizové pobyty. Vzhledem k tomu, že standardy nebudou závazné, dává ke zvážení, zda Standardy více nezobecnit po vzoru Minimálních standardů kvality pro práci s původci a původkyněmi násilí v blízkých vztazích v ČR tak, aby byly jasné a volné a každá služba si tak návod, jak bude pracovat v zařízení na základě nich sestavila sama. V některých intervenčních centrech se se Standardy nepotkají. Intervenční centra navíc už své standardy mají a jsou kontrolovány ze strany MPSV. Vnímá jako problematické napasovat specifickou službu pro oběti domácího násilí na takto specifické Standardy. Oběti domácího násilí mají podle jejích slov jiné potřeby než oběti genderově podmíněného násilí.

B. Marvánová Vargová se dotázala, v kterém konkrétním standardu se práce intervenčního centra s oběťmi domácího násilí a potřeby obětí specificky odlišují.

M. Vojtíšková odpověděla, že v rámci dalšího případného připomínkování může uvést, čím se liší standardy intervenčních center. Práce s oběťmi domácího násilí podle ní vyžaduje jiná

¹ Blíže viz kapitola 1.3 Akčního plánu 2019, Základní používané pojmy: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/AP-DN---grafikaFINAL.pdf>

² Blíže viz kapitola 1.4 Akčního plánu 2015: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Akcni-plan-prevence-domaciho-a-genderove-podmineneho-nasili.pdf>

řešení a prostředky než práce s oběťmi genderově podmíněného násilí. Domácí násilí se podle ní týká stejně mužů jako žen.

J. Vrbický upřesnil, že aktuálně je v registru sociálních služeb registrováno celkem 256 sociálních služeb, které závazně uvádějí, že se věnují domácímu násilí. Řada poskytovatelů sociálních služeb si registruje více cílových skupin najednou a tím deklaruje, že s danou cílovou skupinou dokáže pracovat. Výsledkem je pro klienty poměrně nepřehledná situace, kdy řada poskytovatelů má registrováno více skupin, ale nevěnuje se všem ve stejné míře a ve stejné kvalitě. Standardy hodnotí jako kvalitně zpracované a do větší obecnosti by nezacházel. Potvrdil, že MPSV dlouhodobě nechce zavádět druhové standardy pro každou cílovou skupinu, neboť klade důraz na jednotnou minimální bázi kvality, která zajistí integritu a důstojnost všech klientů všech sociálních služeb. MPSV je otevřeno bavit se o dobrovolném rámci, který zvýší kvalitu poskytované podpory. Lze např. využít některá kritéria ze Standardů v rámci dotačního titulu zaměřeného obdobným směrem. Další forma implementace by měla směřovat k větší transparentnosti a srozumitelnosti poskytovatelů sociálních služeb tak, aby se zaměřovaly jen na problémy, které dokážou řešit skutečně efektivně. Standardy by pak měly fungovat jako dobrovolný rámec prostřednictvím veřejného přihlášení služeb k nim a jejich implementace by měla být podpořena z veřejných služeb.

P. Vitoušová se dotázala, zda to tedy znamená, že uvedených 256 sociálních služeb se hlásí k cílové skupině oběti domácího násilí, přičemž mají registrováno více cílových skupin.

J. Vrbický odpověděl, že zaškrtnutí dané cílové skupiny v registru sociálních služeb znamená, že daná služba musí s danou cílovou skupinou umět pracovat.

K. Bělohávková uvedla, že MV se sociální služby tolik netýkají. Ocenila by jasná pravidla, o která se opřít v rámci dotačních titulů, stejně jako u Minimálních standardů pro práci s původci a původkyněmi násilí v blízkých vztazích v ČR. Souhlasí s tím, že jsou případy násilí, kde se problematiky domácího a genderově podmíněného násilí stýkají a případy kde se rozcházejí. Navrhla možnost rozdělení Standardů na obecnou část, která bude postihovat případy, kde problematiky stýkají a specifickou část, kde by bylo popsáno v čem se dané situace specificky u uvedených problematik liší. Členstvo Výboru by pak mohlo zaslat příklady případů, kde se přístupy k obětem domácího a genderově podmíněného násilí rozcházejí.

J. Poláková připomněla, že možnost připomínkování Standardů a sdělení toho, kde členstvo vidí případné odlišnosti v přístupu a pomoci obětem domácího a genderově podmíněného násilí byla poskytnuta Výboru již dva týdny před jeho březnovým jednáním, na kterém byla lhůta pro zaslání připomínek prodloužena ještě o další měsíc. Vypořádání připomínek se řeší již na druhém jednání Výboru a proběhla i samostatná schůzka k zohlednění problematiky dětí ohrožených násilím v rodině. Prostor pro připomínkování byl tedy dostatečný a žádné takové konkrétní příklady dosud nezazněly. Další diskuse podle ní k ničemu nepovede, navrhla proto hlasovat o schválení Standardů.

P. Wünschová uvedla, že souhlasí s tím, že Standardy jsou moc potřeba. Za nešťastný považuje způsob, jakým jsou prosazovány. Standardy by měly být dobře prodiskutované. V souvislosti se Standardy vidí jako problematické dilema, kdy oběť nechce řešit násilí v rodině, kde jsou děti.

J. Krpálková uvedla, že na Standardech se začalo pracovat už v roce 2011 a vždy se usilovalo o to, aby je MPSV uznalo jako druhové standardy. To se bohužel nestalo, proto rozumí dobrovolnosti, která se osvědčila již u Minimálních standardů pro práci s původci a původkyněmi násilí v ČR. Současně uvedla, že času na připomínkování Standardů byl sice dostatek, ale potřebují ještě další pozornost. V případě odložení schvalování materiálu by mohla poskytnout další připomínky a návrhy k vylepšení textu.

J. Chaloupková reagovala s tím, že Acorus poskytuje jak pobytové, tak krizové a ambulantní služby a nedokáže si představit, jak by měli oddělovat služby pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí. Výbor má podle ní společný zájem a jde mu o stejnou věc. Nechápe proto, proč se nemůže dohodnout.

P. Vitoušová uvedla, že BKB připomínky uplatnil a že nemá nic proti tomu o schválení Standardů hlasovat. Standardy jsou podle jejích slov živý organismus, který se vyvíjí a mění. Na Standardech byla odvedena obrovská práce a Standardy jako takové jsou pro BKB přijatelné. Nemůže však hlasovat pro materiál, který se zaměřuje na smíšenou cílovou skupinu oběti domácího a genderově podmíněného násilí. Materiál musí být transparentní pro poskytovatele. Kdyby se materiál jmenoval Standardy kvality specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího násilí, neměla by s jeho přijetím problém.

Z. Prokopová připomněla, že materiál vzniká již opravdu dlouho. Již v roce 2008 měl Výbor ještě pod tehdejší zmocněnkyní vlády pro lidská práva D. Stehlíkové za úkol zpracovat standardy pro azylové domy. Materiál začal vznikat v roce 2011 v pracovní skupině pod vedením J. Krpálkové a již tehdy zahrnoval kromě pobytových služeb, také ambulantní služby a intervenční centra. Současně uvedla, že všude ve světě obdobné standardy již existují, je proto také pro hlasování jejich schválení.

J. Krpálková k tomu uvedla, že sice byla u začátku tvorby materiálu, ale že míra poznání a zkušeností se rozvíjí. Teď má jinou zkušenost a problematiku dětí ohrožených domácím násilím v rodině považuje ve Standardech za nedostatečně pojatou.

M. Šimáček uvedl, že materiál považuje za důležitý, stejně jako pozici MPSV. Materiál bude doporučený, dojde k jeho implementaci a následné revizi. Současně navrhl doporučit poskytovatelům sociálních služeb tyto standardy dodržovat.

B. Marvánová Vargová navrhla hlasovat o Standardech a zjistit tak, jakou mají v rámci Výboru podporu. Následně představila návrh usnesení.

R. Šafařík doplnil, že doporučit poskytovatelům sociálních služeb tyto standardy dodržovat by bylo překročení kompetencí Výboru, proto usnesení míří na MPSV.

B. Marvánová Vargová se zeptala J. Vrbického, zda je návrh usnesení za MPSV v pořádku.

J. Vrbický uvedl, že usnesení je v pořádku. Požádal pouze o vypuštění slova „program“ ze sousloví „program modelu kvality“.

P. Vitoušová upozornila na to, že dané usnesení znamená, že zavádíme novou cílovou skupinu. Jak bylo zopakováno a vyjasněno v úvodu, oběti genderově podmíněného násilí jsou širší cílová skupina než oběti domácího násilí.

J. Vrbický uvedl, že se sejde s experty a expertkami na genderově podmíněné násilí a poskytovatelé sociálních služeb budou řádně instruováni. Důležité je, že doporučení směřuje k Operačnímu programu Zaměstnanost+, v rámci kterého se řada výzev týkajících se sociálních služeb může zaměřovat na oběti domácího násilí. Jak již bylo uváděno, překryv u těchto problematik je značný. Výzvy nejsou zaměřeny pouze na sociální služby, ale např. také na problematiku sociálního začleňování. Za MPSV se problematika uvedená v usnesení do těchto výzev vejde, už jen v kontextu toho, že MPSV má za sebou 4letou diskusi o definici genderově podmíněného násilí v rámci novely zákona o sociálních službách. Je to dobrá příležitost, jak odpilotovat projekt zaměřený na tuto problematiku, jehož výstupy mohou pomoci při tvorbě legislativních norem.

K. Bělohlávková uvedla, že nevnímá oběti domácího a genderově podmíněného násilí jako jednu cílovou skupinu, tudíž považuje předkládané Standardy jako určené pro obě uvedené

skupiny. Tím pádem je zohledněn jak jejich průnik, tak okrajové varianty. Domnívá se, že se jedná o dvě cílové skupiny i podle zákona o sociálních službách.

J. Vrbický uvedl, že zákon o sociálních službách řeší primárně nepříznivé sociální situace. Pokud se všichni shodneme, že genderově podmíněné násilí je nepříznivá sociální situace, ocitáme se v oblasti sociálních služeb. To, jak jsou cílové skupiny uvedeny v registru sociálních služeb neznámá, že se nemohou žádným způsobem změnit. Jedná se o technickou otázku a zákon nikde neříká, jak musíme jít v registru do hloubky v rámci definování okruhů cílových skupin osob. Lze uvést desítky nepříznivých situací, na které reagují sociální služby, které se dají do okruhů cílových skupin osob podřadit mnohem hůře než genderově podmíněné násilí.

B. Marvánová Vargová ukončila diskusi a zahájila hlasování o návrhu usnesení Výboru č. 5/2021:

Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách,

schvaluje Standardy kvality specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí jako doporučený model kvality pro danou cílovou skupinu k dalšímu využití.

Doporučuje MPSV zajistit v rámci přípravy dalšího programového období Operačního programu Zaměstnanost+ možnost pilotního ověření těchto standardů.

O návrhu usnesení následně proběhlo hlasování: 12 pro, 3 proti, 5 se zdržel/a. Návrh usnesení byl schválen.

B. Marvánová Vargová poděkovala všem za hlasování a ukončila bod jednání. Současně poděkovala všem za diskusi a zdůraznila, že v rámci předsednictva Výboru jsou vnímány i hlasy, které chtěly na Standardech dále pracovat a doplňovat je. V této souvislosti nabídla v rámci pilotního ověření a revize standardů možnost pokračování pracovní skupiny k revizi materiálu, pokud se na tom Výbor shodne.

Termíny dalších setkání Výboru jsou stanoveny na 16. září a 9. prosince 2021 od 10:00 na ÚV ČR.

Shrnutí úkolů a závěrů jednání Výboru:

- Předložit podnět a doporučení Výboru ke Standardům kvality specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí k projednání Radě vlády pro rovnost žen a mužů (Sekretariát)
- Předložit podnět Výboru k *návrhu změny nařízení vlády č. 341/2017 Sb.* K projednání Radě vlády pro rovnost žen a mužů (Sekretariát)
- Na jedno z příštích jednání Výboru zařadit problematiku sexuálního zneužívání dětí v rodinách (Sekretariát)

Jednání bylo ukončeno ve 12:30.

Schválila:

B. Marvánová Vargová, předsedkyně Výboru

Zapsal: M. Pavlíček, sekretariát Rady vlády pro rovnost žen a mužů.